

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Kaló Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Faludi Wolf Theiss Ügyvédi Iroda valamint a Dr. G.F. Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. április 30. napján kelt 19.G.41.973/2009/3. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.250.000,- (Egymillió-kettőszázötvenezer) Ft másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és a perben nem álló F. Rt. F. (Rt.) 2005. október 28-án alapították az S. Kft.-t (a továbbiakban Társaság). A felperes a törzstőke 90 %-át, a F. Rt. a 10 %-át megtestesítő üzletrész tulajdonosa volt, társasági jogviszonyuk 2008. június 9-i törléséig. A Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban Önkormányzat) és a Társaság 2006. január 19-én a Sopron, ...alatt megvalósítandó többszintes mélygarázs építéséről állapodtak meg a Társaság saját forrásából. A szerződő felek megállapodásban kinyilvánított célja a ráépítés Ptk.-ban meghatározott jogkövetkezményeinek kiküszöbölése volt, ezért az Önkormányzat vállalta, hogy az ingatlant megosztatja és a kialakítandó 168/1. hrsz. alatti ingatlanon lehetővé teszi a mélygarázs megépítését, melynek céljából földhasználati jogot biztosít a Társaság

számára az említett ingatlanon, és a szintén kialakítandó ...hrs. alatti ingatlan 50 m² területén. A használatbavétel engedélyezését követően nem keletkezik közös tulajdon, az alépitmény önálló helyrajzi szám alatt a Társaság tulajdonába kerül.

Ennek megfelelően megtörtént az ingatlan megosztása, a földhasználati jog bejegyzése, és a Társaság az építési engedélyt 2006. április 24-én megkapta.

A Társaság és az alperes 2006. április 24-én beruházási hitelszerződést kötöttek a mélygarázs építésének finanszírozására. Eszerint a beruházás teljes egészében az alperes által biztosított 2.354.000.000,- Ft összegű hitelből valósul meg. Az építkezés befejezésének várható időpontja 2007. május 15-e, a hitelszerződés lejáratának (módosított) időpontja 2008. június 30. napja. A hitelszerződés VII. részében a hitel visszafizetésének biztosítékai körében sorolták fel - egyebek mellett - a felperes és a F. Rt. üzletrészeinek adásvételére vonatkozó opciós szerződést, amely a hitelszerződés mellékletét képezte. Ebben a felperes mint eladó, az alperes mint vevő részére üzletrésze vonatkozásában vételi jogot biztosított öt éves időtartamra a Társaságban meglévő üzletrésze. A felperes üzletrészeinek vételárát névértékében, 2.700.000,- Ft-ban állapították meg azzal, hogy a vevő kijelölheti azt a személyt, aki a vételi jog gyakorlására jogosult. A vevő a vételi jogát akkor gyakorolhatja, amikor a mélygarázs építésére vonatkozó jogerős használatbavételi engedély a Társaság rendelkezésére áll, illetve, ha a vevő a hitelszerződést az abban meghatározott okból jogszerűen felmondta. A továbbiakban - egyebek mellett - szabályozták azt is, hogy az opciós szerződés alapján történő bármely közlést az eladók részére dr. K.A. (Kaló Ügyvédi Iroda) részére kell kézbesíteni a szerződésben szereplő címre.

2006. augusztus 1-jén a Társaság és az Önkormányzat egyszemélyes társasága, a S.H. Zrt. a mélygarázs tartós (288 hónapra) történő bérletéről írt alá szerződést.

2007. január 19-én az Önkormányzat keresetet indított a Társasággal szemben, melyben megtámadta a Társaság mélygarázson történő tulajdonszerzését biztosító szerződést. A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság mint elsőfokú bíróság megállapította a 2006. január 19-i megállapodás földhasználati jog alapítására vonatkozó rendelkezésének érvénytelenségét, és intézkedett jog ingatlan-nyilvántartásból való törléséről, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A Győri Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta. A perben alperesi pozícióban lévő Társaságot a Dr. G.F. Ügyvédi Iroda képviselte. A perben alperesi oldalon beavatkozóként az alperes is részt vett.

Az építkezés 2007. augusztus 28-án befejeződött, azonban a Győri Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Építésügyi Osztálya a használatbavételi engedélyt az Önkormányzat hozzájáruló nyilatkozatának hiányában nem adta ki.

Az alperes a Társasággal kötött hitelszerződést 2008. június 30. napján azonnali hatállyal felmondta, és 2008. július 8-án az opciós jogát akként gyakorolta, hogy arra a R. Kft.-t (a továbbiakban R. Kft.-t) jelölte ki. A R. Kft.-t egyedüli tagként a Dr. G.F. Ügyvédi Iroda alapította 2008. június 20-án. A tagváltozást a Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság 2008. július 9. napi hatállyal a cégjegyzéken átvezette.

A felperes vitatta az opciós jog jogszerű gyakorlását, egyebek mellett arra hivatkozással, hogy a közlést nem az opciós szerződésben meghatározott ügyvédi irodának kézbesítette az alperes, és a vételárát visszautalta, melyet a R. Kft. ügyvédi letétbe helyezett.

Miután a felperesnek az opciós jog gyakorlása jogszerűtlenségével kapcsolatos álláspontja az alperes előtt ismertté vált, az alperes 2008. augusztus 5-én kelt levelében - a jogi képviselőjét ellátó dr. G.F. ügyvéd útján - 2008. augusztus 5-én kelt és augusztus 6-án megérkezett levelében az opciós jog 2008. július 8-i gyakorlásáról szóló értesítést ismételtén megküldte a felperes részére, most már az opciós szerződésben meghatározott címre.

A tulajdonosváltást követően az alperes 2008. november 30-án a Társasággal újabb beruházási hitelszerződést kötött a korábbinál magasabb összegre vonatkozóan.

A felperes keresete alapján a Győri Városi Bíróság megállapította, hogy a jelen per alperesét megillető vételi jognak a R. Kft. útján, 2008. július 9-én kelt nyilatkozattal történő gyakorlása következtében nem jött létre adásvételi szerződés a felperesnek a Társaságban lévő 90 %-os mértékű üzletrésze. Az elsőfokú ítéletet a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a 2009. április 16-án kelt ítéletével a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, és a jogerős ítéletet a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság hatályában fenntartotta.

Időközben az Önkormányzat által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán lezárult a felülvizsgálati eljárás a Társaságnak a mélygarázson történő tulajdonszerzést biztosító szerződése tárgyában folyó perben is. A Legfelsőbb Bíróság a 2009. január 28. napján kelt Pfv. 21.446/2008/12. számú ítéletével a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit és ebben a keretben az elsőfokú bíróság ítéletét is hatályon kívül helyezte és megállapította, hogy a felek által 2006. január 19. napján „ráépítési jog és földhasználati jog alapításáról” elnevezésű megállapodás teljes egészében semmis. Indokolásában - egyebek mellett - megállapította, hogy az Önkormányzat a felülvizsgálati kérelmében már nem igényelte az eredeti állapot helyreállítását, így a felek közti elszámolás - a perben előterjesztett viszontkereset hiányában - külön perben lehetséges.

A felülvizsgálati határozat meghozatalát követően 2009. január 30-án a Társaság a mélygarázst átadta az Önkormányzatnak azzal, hogy elszámolásra a mai napig nem került sor. A Társaság ugyan indított az Önkormányzattal szemben egy kártérítési pert még 2008. év folyamán, azonban a keresetétől elállt, így ez a per még a felülvizsgálati döntés meghozatala előtt megszűnt.

2009. április 6-án a R. Kft. egyszemélyi tulajdonosa az üzletrészt 500.000,- Ft-ért eladta a (perben nem álló) K. Kft.-nek.

A fenti pereken túlmenően a felperes az opciós szerződés semmisségének megállapítása érdekében is indított keresetet az alperes és társa ellen, mely perben az alperes viszontkeresetet terjesztett elő, annak megállapítását kérve, hogy a 2008. augusztus 6-án közölt nyilatkozata révén létrejött az adásvételi szerződés a felperes 90 %-os üzletrésze vonatkozásában. Az elsőfokon eljáró Győri Városi Bíróság a G.21.462/2009/20. számú ítéletében a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét (nem jogerősen) elutasította.

A Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás terhével felhívta a Társaságot, hogy 30 napon belül nyújtson be változásbejegyzési kérelmet a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság jogerős, az üzletrész adásvételi szerződés létre nem jöttét megállapító ítélete alapján. A Társaság által benyújtott változásbejegyzési kérelmet a cégbíróság elutasította.

2009. április 9-én a Társaság és az alperes engedményezési szerződést kötöttek egymással, amely szerint a mélygarázs beruházás értékének összegével megegyező, gazdagodás megtérítése iránti, az Önkormányzattal szembeni követelését a Társaság az alperesre engedményezte, és az engedményezett összeg erejéig az alperes a társaságnak a hitelszerződésből eredő tartozását elengedte. Ugyanezen a napon a Társaság az alperesre további követeléseket is engedményezett a beruházási hitelszerződésre tekintettel.

Az alperes által kezdeményezett eljárásban a bíróság 2009. december 15-i hatállyal elrendelte a Társaság felszámolását.

A felperes az eredetileg a Győr-Moson-Sopron Megyei Bírósághoz 2009. augusztus 28. napján benyújtott keresetében 2.272.743.632,- Ft megfizetésére kérte az alperest kötelezni kártérítés (vagyoncsökkenés és elmaradt haszon), illetve általános kártérítés jogcímén.

Arra hivatkozott, hogy az alperes és a R. Kft. között a körülményekből levezethető módon összefonódás állt fenn, melynek következtében a R. Kft. az alperes utasításai szerint járt el és kezelte a Társaságban lévő üzletrészt, így a Társaság lényegében az alperes uralma alatt állt. A felperes Társaságban meglévő 90 %-os üzletrésze azonban az opciós jog jogszerűtlen gyakorlása következtében került a R. Kft.-hez, hiszen a bíróságok megállapították, hogy az adásvételi szerződés nem jött létre. E megállapítás cégjogi következményeit azonban nem sikerült levonni, a tagsági jogokat ténylegesen a R. Kft. és rajta keresztül az alperes gyakorolta. Ennek során az ingatlant az alperes az Önkormányzat birtokába adta megtérítési, illetve elszámolási igény, illetve anélkül, hogy azért bármilyen ellenszolgáltatást kért volna. Ugyanígy ellenérték nélkül adta át az Önkormányzatnak a használatbavétel jogát. Az ingatlan birtoklása alatt több mint féléves időszakban nem gondoskodott annak állagmegóvásáról, nem győződött meg arról, hogy a vételi jog gyakorlására kijelölt társaság szakmai, mérnöki és egyéb szaktudással rendelkezik-e, nem gondoskodott a szakszerű kezeléséről, annak fenntartásáról. A Társaság által az Önkormányzat ellen indított kártérítési perben a keresettől indokolatlanul elállt, illetve más ügyekben elmulasztotta a szükséges beadványok benyújtását. Végül felszámolási eljárást indított a Társasággal szemben, azt követően, hogy - egyebek mellett az engedményezési szerződésekkel - azt kiürítette és elértéktelenítette, az ingatlant sorsára hagyta.

Az alperes bár tudott arról, hogy a Társaság a hitelt hitelkiváltás útján vissza tudná fizetni, a beruházási hitelszerződést mégis felmondta, ugyanakkor a tulajdonosváltást követően vele újabb hitelszerződést kötött.

Gondatlanul járt el az alperes, amikor a Társaság által megbízott ügyvéd részére a mélygarázs tulajdonjogát érintő perben a Legfelsőbb Bíróság előtti képviselőt során olyan utasítást adott, hogy írásban beadványt ne készítsen, elegendő a szóbeli képviselőt a tárgyaláson.

Amíg a felperes minősített többségi tulajdonában volt a társaság, a mélygarázs megépült és az Önkormányzat által ellene indított pert lényegében a cég jogerősen megnyerte.

A kár összegszerűségét a keresetlevele mellékletében dolgozta ki, melynek alátámasztására magánszakértői véleményeket csatolt. Úgynevezett hozam alapú

számítással a szerződések teljesülését feltételezve kiszámította a beruházás üzleti értékét, és azt, hogy a szerződés által biztosított 24 éves időszakban a garázs beruházási költségeinek megfizetése után jelenértéken számítva mekkora hozam keletkezésével számolhatott a Társaság. Ezen összeg 90 %-a, vagyis a keresetben meghatározott összeg osztalék formájában a felperest illette volna. Arra az esetre, ha a kár összege pontosan mégsem számítható ki, a Ptk. 359. § (1) bekezdése alapján általános kártérítés megítélését kérte.

Bizonyítási indítványként kérte az alperes kötelezését a Társaság üzletrészával kapcsolatos összes szerződés, levelezés csatolására, valamint az alperes és a befolyása alatt álló társaságok, valamint a Társaság között 2009. június 30-át követően létrejött összes szerződés, levelezés becsatolására, ugyanígy az Önkormányzattal folytatott levelezése csatolására. Indítványozta a R. Kft. cégiratainak a beszerzését és tanúként kérte kihallgatni a Társaság volt ügyvezetőjét, S.G-t. Kérte az alperes perköltségben való marasztalását.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy nem a felperest, hanem a társaságot érte hátrány azáltal, hogy a beruházást át kellett adnia az Önkormányzatnak. Az alperest az opciós szerződés alapján abban az esetben is megillette vételi jog, ha a használatbavételi engedélyt a Társaság megszerzi. Ebből következik, hogy a Társaságból származó osztalékjövédelmet 24 évig a felperes nem szükségszerűen élvezte volna. Hangsúlyozta, hogy a vételi jog gyakorlása nem volt jogellenes, és a keresetben megjelölt magatartások nem az alperes cselekményei voltak, hanem alapvetően a Társaságé. A Legfelsőbb Bíróság ítéletében foglaltak teljesítése kártérítési jogalapot nem keletkeztethet, mivel az nem tekinthető jogellenesnek. Az alperes az ingatlannak nem volt tulajdonosa, sem birtokosa, így amennyiben a kifogásolt cselekmények és a felperes állítólagos kára között fennáll okozati összefüggés, abból sem következik az alperes felelőssége. A felszámolási eljárás kezdeményezése a fizetéseképtelen adóssal szembeni jogszerű alperesi fellépés volt.

A Társaság akkor sem tehetett volna szert bevételre a mélygarázs működéséből, ha az üzletrész tulajdonosa a felperes marad, ugyanis a Legfelsőbb Bíróság ítélete tette ezt lehetetlenné, ezért a vételi jog alperes által történő gyakorlása és az osztalékjövédlem elmaradása között nincs ok-okozati összefüggés. Ellenezte a bizonyítási indítvány teljesítését, mert a becsatolni kért okiratok nem a felperesre vonatkoznak, így a bizonyítási indítvány a Pp. 190. § (2) bekezdésébe ütközik.

Másodlagosan a per felfüggesztését indítványozta a még folyamatban lévő más bíróságok előtti perek befejezéséig. A maga részéről is tanúbizonyítási indítványt terjesztett elő.

A felperes nem ellenezte a per felfüggesztését azzal, hogy álláspontja szerint annak a pernek mikénti eldöntése képezi jelen eljárás előkérdését, amelyet a felperes 2010. április 30. napján indított az alperessel szemben, annak megállapítását kérve, hogy a 2008. augusztus 5-i nyilatkozattal gyakorolt vételi jog gyakorlása során, illetve annak alapján nem jött létre adásvételi szerződés a társaság üzletrészára.

A felek előadásuk alátámasztására csatolták a hivatkozott szerződéseket és bírósági határozatokat.

Az elsőfokú bíróság a 2010. április 30. napján kelt 19.G.41.973/2009/3. számú ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 10.000.000,- Ft perköltséget.

Határozata indokolásában elsődlegesen rögzítette, hogy nem találta megalapozottnak a felfüggesztésre irányuló kérelmeket a per érdemére vonatkozó álláspontja miatt.

Megállapította, hogy a kereset nem alapos, tekintettel arra, hogy a felperes keresetében a kártérítés jogalapjaként hivatkozott és jogellenesnek tekintett cselekmények és magatartások, valamint a keresetben megjelölt, elmaradt osztalékhoz való jog mint kár között nincs ok-okozati kapcsolat.

Rámutatott, hogy a felperes keresete nem általában irányult kártérítésre, hanem konkrétan meghatározta a kár mibenlétét, melyet a Társaságtól a tulajdonosi minőségére tekintettel járó osztalékban jelölt meg. Ugyanakkor több alkalommal is előadta, hogy az alperessel szemben érvényesített kártérítési igénye azon alapul, hogy az üzletrészek megvásárlására vonatkozó nyilatkozat nem volt jogszerű, ezáltal a Társaság feletti tulajdonosi jog gyakorlásától a felperes jogszerűtlen körülmények között esett el, ezért nem tudta az Önkormányzattal szemben sem érvényesíteni az igényeit. Az elsőfokú bíróság ezzel szemben leszögezte, hogy a kereset nem e költségek megtérítésére irányult.

Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati ítélete, amelyben megállapította, hogy Önkormányzat és a Társaság között létrejött megállapodás teljes egészében semmis, nem tartalmazza azt a felperesi hivatkozást, hogy a társaság jogosult volna az Önkormányzattal szemben a gazdagodás iránti igény érvényesítésére. Az ítélet kizárólag azt rögzíti, hogy az eredeti állapot helyreállításával összefüggő, a felek közötti elszámolás külön perben lehetséges. Erre tekintettel a társaság kizárólag a Ptk. 237. § (1) bekezdésén alapuló igénnyel léphetne fel az Önkormányzattal szemben, amely nem azonosítható sem a kártérítési, sem a jogalap nélküli gazdagodás szabályán alapuló igénnyel. Értelemszerűen ezért nem tarthatna igényt azon vagyoni előnyökre, amelyeket azzal ért volna el, ha az érvénytelen szerződés nyomán kialakult állapot továbbra is fennmarad. A társaság tehát abban az esetben sem jutott volna hozzá a hivatkozott vagyoni előnyökhöz, a felperes pedig az ebből származó osztalékjövedelemhez, ha az érintett időszakban a felperes marad a Társaság tulajdonosa. Az érvényesített vagyoni előny elmaradása és a sérelmezett helyzet között tehát nincs ok-okozati összefüggés. Ennek hiányában pedig a kártérítési igény alaptalan.

Ezt követően rögzítette, hogy nem találta jogellenesnek a felperes keresetében felsorolt alperesi magatartásokat, így a hitelszerződés felmondását, az új tulajdonosi struktúrával rendelkező társasággal új hitelszerződés megkötését, a felszámolási eljárás kezdeményezését, melyek nem voltak alkalmasak annak megállapítására, hogy az alperes felelőssé tehető azért, hogy a társaság nem jutott hozzá a beruházás megvalósítása során kifejtett tevékenysége ellenértékéhez. Rögzítette, hogy a R. Kft. önálló, az alperestől elkülönült jogi személyiséggel rendelkezett, és

nem állt fenn az alperes és közte tulajdonosi vagy más olyan cégjogi kapcsolat, amelynek alapján az intézkedéseikért az alperes felelőssé tehető. Másfelől a R. Kft. részéről sem állapított meg az elsőfokú bíróság olyan magatartást, amelynek eredményeként a társaság elesett a mélygarázs üzemeltetéséből származó előnyöktől, a felperes pedig az ebből adódó osztalékjövedelemtől.

A fenti álláspontjára tekintettel az elsőfokú bíróság szükségtelennek találta az indítványozott tanúbizonyítás lefolytatását, arra is figyelemmel, hogy a kihallgatni kért tanúk a perbeli cégek tisztségviselői, továbbá nem várható tőlük olyan információ, ami az okirati bizonyítékokban nem állna rendelkezésére. Mellőzte az alperes kötelezését a felperes által indítványozott okiratok becsatolására is, mert nem álltak fenn ennek Pp. 190. § (2) bekezdésében írt előfeltételei. A felperes azt sem határozta meg, hogy konkrétan mely okiratok csatolását kéri, általánosságban kérte csupán az üggyel kapcsolatos valamennyi okirat csatolását anélkül, hogy meggyőződött volna arról, hogy azok egyáltalán léteznek-e.

Végül rögzítette, hogy a rendelkezésre álló okiratokból az is megállapítható, hogy a Társaság nem mondott le az Önkormányzattal szembeni igényei érvényesítéséről, ugyanis azt engedményezéssel átruházta az alperesre, amely ügyletből eredő bevételeit az alperessel szemben a hitelszerződésből eredő tartozására számolta el. A felperes által az alperesnek fizetendő ügyvédi munkadíj mértékét a vonatkozó IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott mértékhez képest alacsonyabb összegben állapította meg a (6) bekezdés alapján, arra figyelemmel, hogy az ügyben az alperes két beadványt készített, illetve csak két tárgyalás lett tartva, melyből az egyik nem volt érdeminek tekinthető.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak Pp. 252. § (3) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását kérte.

Másodlagosan - arra az esetre, ha a másodfokú bíróság az ítéletet helybenhagyja - az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség mérséklését kérte arra hivatkozással, hogy a megállapított összeg nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi munkával.

A fellebbezését arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben iratellenes, illetve felderítetlen.

A Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.446/2008/12. számú ítélete kapcsán hangsúlyozta, hogy az első- és a másodfokú eljárásban közreműködő és kedvező ítéletet elérő jogi képviselőt az alperes a felülvizsgálati eljárásban leváltotta, és mind a maga, mind a Társaság képviselőjét az ügyet kevésbé ismerő új jogi képviselőre bízta olyan utasítással, hogy nem kell benyújtania a per felperesének állításait vitató beadványát, hanem elegendő a tárgyaláson a szóbeli képviselőt ellátni. Ezzel szándékosan, de legalábbis gondatlanul veszélyeztette az egyébként bonyolult és kiemelkedő nagyságrendű, jogi megítélése szerint rendkívül fontos ügy kimenetelét. Ennek köszönhetően a korábban „nyert ügyet” a felülvizsgálati eljárásban a Társaság elvesztette. Valójában az alperes ezen magatartása eredményeképpen jutott a Társaság abba a helyzetbe, hogy a teljes vagyonát elvesztette, és ennek következtében érte a kereseti kérelemben meghatározott kár a jelen per felperesét.

Azt a tényt, hogy a hivatkozott felülvizsgálati határozat rendelkező része és indokolása problémákat vet fel, a fellebbezéséhez csatolt, a Pécsi Ítéltábla Polgári Kollégiumának 1/2009. (X.09.) kollégiumi véleményével támasztotta alá.

Álláspontja szerint az alperesi magatartás és a felperest ért kár közötti okozati összefüggést részben a fent hivatkozottak, részben az általa az elsőfokú eljárásban előadottak alátámasztják. Állításaikat az elsőfokú eljárásban bizonyítási indítványaikkal kívánták igazolni, bizonyítva azt, hogy az alperes utasításai, intézkedései közvetlenül vagy közvetve a felperesnek, illetve a társaságnak a vagyonuktól való megfosztására irányultak. Azzal, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a bizonyítási indítványait, megfosztotta a felperest annak lehetőségétől, hogy az ok-okozati összefüggést tényszerűen bizonyíthassa.

Megalapozatlanul állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a R. Kft. kijelölése nem ad alapot olyan következtetés levonására, hogy a Társaság intézkedéseit az alperes irányította volna. Ezzel szemben a kereseti kérelemben és előkészítő iratokban a felperes meghatározta mindazon eseményeket és tényeket, amelyek közvetlenül vagy közvetve azt támasztják alá, hogy az alperes valamilyen módon uralta és irányította a R. Kft. tevékenységét, hogy a két társaság között valamilyen összefonódás, hallgatólagos vagy egyéb megállapodás volt vagy lehetett. Ezt támasztja alá a R. Kft. alapításának időpontja, az alapító és az ügyvezetők személye, a törzstőke összege, amelyek mind az alperes direkt irányítását biztosították. A Társaság nevében és képviselőjében intézkedő személyek valamennyien valamilyen módon az alperes alkalmazottai, illetve képviselői voltak. A felajánlott bizonyítás lefolytatásának hiányában az ítéletében megállapított tényállás felderítetlen.

A másodfokú eljárásban 7/F/1. szám alatt a felperes a keresetét leszállította - a jogcím változatlanul hagyása mellett - az alperest 10.000.000,- Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni.

A keresetmódosítás indokát abban jelölte meg, hogy a folyamatban lévő perek rengeteg idő-, energia-, munka- és pénzráfordítást igényeltek. A felperes az elszenvedett jelentős összegű kárait nem kívánja tovább növelni, így jutott arra az elhatározásra, hogy a marasztalási összeget leszállítja. Elállni azonban a keresettől nem kíván, mert álláspontja szerint az alperes jogellenes intézkedései vezettek ahhoz, hogy a Társaság a vagyonát elvesztette. Az alperesi jogellenes magatartást igazolja a Fővárosi Bíróság elsőfokú ítélet meghozatalát követően, 2010. szeptember 17. napján hozott 26.G.40.523/2010/23. számú - nem jogerős - ítélete is, melyben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Társaság és az alperes között 2009. április 9. napján az Önkormányzattal szembeni (továbbá egyéb cégekkel szembeni) követelések tárgyában létrejött engedményezési szerződések érvénytelenek. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy az engedményezési szerződések megkötésének időpontja a szerződő felek rosszhiszeműségét és a felperes további hitelezőinek kijátszását célzó szándékát, továbbá az alperes e körbeli tudomását támasztja alá.

Másodlagos fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy összesen két beadványt készített az alperes jogi képviselője, egy érdemi tárgyalásra került sor, amelyen az elsőfokú bíróság az ítéletét meghozta.

Az ügyvédi munkadíj leszállítására vonatkozó másodlagos fellebbezési kérelme további indokaként hivatkozott arra is, hogy az alperes jelen perben képviselő Faludi Wolf Theiss Ügyvédi Irodának az alperes, illetve annak tulajdonosa korábban megbízást adott a mélygarázs beruházás szerződéseinek és peres ügyeinek átvilágítására és tanácsadásra. Ennek kapcsán a jogi képviselő behatóan ismerhette a mélygarázzsal kapcsolatos szükséges tényeket, így jelen perben külön nem hivatkozhat a jelentős perelőzmény áttanulmányozására, az ebből adódó többletmunkára.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokból okszerű következtetésre jutott, és helytálló indokolással támasztotta alá a felperesi bizonyítási indítványok teljesítésének mellőzését is.

Az ítélet legfontosabb és elvi jelentőségű megállapítása az, hogy a felperes által leírt alperesi magatartások nem jogellenesek, valamint nem állnak okozati összefüggésben a felperes által 24 éven át beszedni remélt osztalékjövodelemek elmaradásával, ugyanis a mélygarázs hasznosításából eredő osztalékot a felperes akkor sem kapta volna meg, ha 24 éven át ő maradt volna a társaság tulajdonosa. Az az állítás, hogy a Társaság a teljes vagyonát elvesztette, a Legfelsőbb Bíróság ítéletével hozható összefüggésbe, és nem az alperesi jogi képviselő eljárásával, ezért megalapozatlan a fellebbezés erre vonatkozó része. Egyébként álláspontja szerint nem is lehet teljes vagyonvesztésről beszélni, hiszen az ítélet eredményeként a Társaság elszámolási igénnyel léphet fel az Önkormányzattal szemben. Ezen túlmenően nincs arra vonatkozó előadás, sem bizonyíték, hogy mennyiben hozott volna más ítéletet a Legfelsőbb Bíróság, hogy ha az alperes, illetve a Társaság akkori jogi képviselője írásbeli védekezést terjeszt elő. Nincs relevanciája a fellebbezéshez csatolt kollégiumi véleménynek sem, mert egy felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet érdemi megállapításainak újabb felülvizsgálatára, illetve ismételt elbírálására nincs lehetőség. Az elsőfokú bíróságnak nem volt feladata a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati döntését eljárásjogi vagy érdemi szempontból értékelni. Éppen ezért helyesen járt el, amikor az erre vonatkozó felperesi előadás vizsgálatát és értékelését mellőzte az ítélethozatal során.

Két további lényegi megállapítása volt az elsőfokú bíróságnak. Az egyik, hogy a felperes abban az esetben sem jutott volna hozzá a keresetében érvényesített vagyoni előnyökhöz, ha a Társaságnak ő marad a tulajdonosa. Ezért helytálló és logikus megállapítás az, hogy az alperesi magatartás értékelése közömbös a Társaságot ért vagyonvesztés megítélése szempontjából, hiszen annak oka a Legfelsőbb Bíróság ítélete volt. Mindemellett megállapította azt is, hogy az alperesi magatartások nem tekinthetők jogellenesnek. A másik lényegi megállapítása az volt, hogy a **R. Kft.** részéről sem volt olyan magatartás, amelynek eredményeként esett el a Társaság a mélygarázs üzemeltetéséből származó előnyöktől. Tehát az elsőfokú bíróság vizsgálta a **R. Kft.** magatartását is, és károkozó magatartásának hiányában már közömbössé vált annak bizonyítás felvétele útján történő vizsgálata, hogy milyen kapcsolat állt fenn az alperes és a **R. Kft.** között.

Végül rámutatott, hogy a kereset elbírálása szempontjából az is közömbös, hogy szubjektíve mire irányult az alperes szándéka. A felperesnek ugyanis azt kellett volna bizonyítania, hogy az általa elszenvedett károk ténylegesen és objektíve, tehát az alperesi szándéktól függetlenül, az alperes cselekményei következtében merültek fel.

Álláspontja szerint az ügyvédi munkadíj mérséklésére vonatkozó másodlagos fellebbezési kérelem is megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság azt a pertárgyérték mindössze 0,44 %-ában állapította meg. Igaz, hogy csak két beadványt készített az alperes jogi képviselője, de tekintettel a kiemelten magas pertárgyértékkel járó felelősségre, valamint az ahhoz szükséges idő- és munkaráfordításra, a jelentős perelőzmény gondos elemzésére és jogi értékelésére, az ügyvédi tevékenységgel az elsőfokú bíróság által megítélt munkadíj arányban áll. Egyébként az ügyvédi munkadíj alapját éppen a felperes által meghatározott kiemelkedően magas pertárgyérték képezte.

A kereset leszállítással és az ahhoz mellékelt elsőfokú ítélettel kapcsolatban előadta, hogy az ellen fellebbezést nyújtott be, így annak megállapításait jelen perben nem lehet irányadónak tekinteni, de abban az esetben is, ha az abban írtakat a másodfokú bíróság elfogadná, jelen ügy kapcsán azoknak nincs relevanciája, mert nincs okozati összefüggés a felperes által érvényesített, az elmaradt osztalékjövodelemből eredő kárigény és az engedményezési szerződések esetleges érvénytelensége között.

A leszállított kereset összecszerűsége nem értelmezhető, ezért a módosított kereset nemcsak jogalapjában, hanem összecszerűségében is megalapozatlan. Álláspontja szerint a kereset leszállításának az ügyvédi munkadíjra nem lehet kihatása. Az ügyvédi munkadíj megállapítása során továbbá nem vehetők figyelembe az alperes és a megbízott ügyvédi iroda közötti egyéb megbízások, illetve az ott kifejtett ügyvédi tevékenység, amely egyébként is ügyvédi titoknak minősül.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a kereset megalapozott elbírálásához szükséges tényállást a csatolt okirati bizonyítékok alapján kellő mélységben feltárta és helyesen állapította meg, melynek alapján helytálló jogi következtetéssel és megalapozott jogi indokolással utasította el a felperes kártérítési igényét az ok-okozati összefüggés hiányára tekintettel.

A fellebbezés kapcsán rögzíti a Fővárosi Ítéltábla, hogy az Önkormányzat által a Társasággal szemben indított per felülvizsgálati szakában a Társaság jogi képviseletének - az alperes, illetve a R. Kft. által adott utasítása következtében megmutatkozó - esetleges hiányossága, és ennek a Társaság pervesztésével összefüggő közvetlen okozati kapcsolata tárgyában a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakat osztotta. Eszerint egyrészt nem állapítható meg, hogy egy írásbeli beadvány mennyiben befolyásolta volna a Legfelsőbb Bíróság döntését, és ilyen bizonyítás nem is lehetséges. Másrészt, hogy lehet ugyan vitatni a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati ítéletében kifejtett jogi álláspontot, azonban annak jelen per megítélése szempontjából nincs jelentősége. A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati

Ítélete véglegesen eldöntötte a Társaság és az Önkormányzat által 2006. január 19-én megkötött szerződés érvénytelenségét, amely a Pp. 229. § (1) bekezdése értelmében kizárja, hogy a felek az abban elbírált jogot egymással szemben vitássá tehessek. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez egyben azt is jelenti, hogy a felperes jogszerűen kártérítési igényt sem alapíthat az alperessel szemben (sem) arra a feltételezésre, hogy a szerződés érvényessége esetén abból hosszútávon milyen bevétele származott volna.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozottan mellőzte a felperes által felajánlott további okirati, illetve tanúbizonyítást, melyet éppen a per érdemében elfoglalt jogi álláspontjára tekintettel kimerítően megindokolt.

A felperes a másodfokú eljárásban új bizonyítékként hivatkozott az elsőfokú ítélet meghozatalát követően hozott, a Fővárosi Bíróság 2010. szeptember 17-én kelt 26.G.40.523/2010/23. számú nem jogerős ítéletére, különösen annak indokolásában írtakra.

A csatolt ítéletben az elsőfokú bíróság - egyebek mellett - az Önkormányzattal szemben a mélygarázs-beruházás értékének összegével megegyező gazdagodás megtérítése iránti, illetve az ehhez kapcsolódó, az építéssel és felelős őrzéssel járó díjak és költségek engedményezése tárgyában a Társaság és az alperes által 2009. április 9-én megkötött engedményezési szerződés érvénytelenségét állapította meg az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40. § (1) bekezdés c) pontja alapján, azzal az indokkal, hogy a többi hitelezővel szemben az egyetlen hitelező, az alperes előnyben részesítését eredményezte.

A Fővárosi Ítéltábla e körben is az alperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtett álláspontjával értett egyet, amely szerint még abban az esetben is, ha tényként elfogadjuk a nem jogerős ítéletben írtakat, annak nincs jogi relevanciája a felperes keresetének megalapozottsága megítélése körében. Ennek oka egyrészt, hogy az engedményezett igény - ahogyan arra az elsőfokú bíróság az ítéletében helyesen mutatott rá - a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati döntése alapján kizárólag a Ptk. 237. § (1), illetve (2) bekezdésein alapulhat, amely alapján a Társaság nem tarthat igényt az érvénytelen szerződéssel elérni kíván vagyoni előny megtérítésére, azaz elmaradt haszon címén kártérítésre. A felperes jelen perbeli keresete pedig éppen erre irányult, az elmaradt osztalékjövödelmét érvényesítette, azaz a nem jogerősen érvénytelennek minősített engedményezési szerződéssel a Társaság - egyébként visszatérően - más jogcímen fennálló követelést ruházott át; másrészt az elsőfokú ítéletben megállapított rosszhiszeműség a további hitelezők kijátszását célzó szándékra vonatkozik.

A felperes a másodfokú tárgyaláson a Pp. 247. § b) pontja alapján a keresetét leszállította arra hivatkozással, hogy az eddig elszenvedett jelentős összegű kárait kívánja ezáltal csökkenteni.

A másodfokú bíróság a kereset leszállítást a perköltség (az első- és másodfokú illeték, illetve ügyvédi költség) számításánál nem tudta figyelembe venni az alábbi indokok alapján.

Az Itv. 41. § (2) bekezdése szerint az eljárás tárgya értékének a felek által történő leszállítása vagy annak utólag alacsonyabb összegben történt megállapítása esetén az illetékalap mérséklésének - ha e törvény kivételt nem tesz - nincs helye.

Ezért sem a kereseti, sem a fellebbezési eljárási illetékre nincs kihatással a kereset leszállítása.

Értelemszerűen nem hat ki a másodfokú eljárásban bejelentett keresetmódosítás az elsőfokú ügyvédi munkadíjra, de a másodfokú eljárásban megállapított ügyvédi munkadíj leszállított kereset alapján történő megállapítására sem látott alapot a Fővárosi Ítéltábla. A felperes a keresetmódosítást csak a másodfokú tárgyaláson terjesztette elő, eredeti fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére irányult. Az utóbb leszállított összeg az alperes jogi képviselőjének munkáját és felelősségét már nem befolyásolta, a jogi képviselő a másodfokú tárgyalást megelőzően már írásban benyújtotta a fellebbezési ellenkérelmét.

Az eredeti pertárgyérték alapján a másodfokú bíróság nem látta indokoltnak az elsőfokú bíróság által mérlegeléssel megállapított mérsékelt összegű perköltség leszállítását a másodlagos fellebbezési kérelemnek megfelelően, az ott írt indokok alapján. Azokat az elsőfokú bíróság már figyelembe vette, erre tekintettel alkalmazta a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdését. A mérlegeléssel csökkentett összegű ügyvédi munkadíj további - mérlegeléssel történő - leszállítására okot adó körülményeket a másodfokú bíróság nem tudott megállapítani. Megítélése szerint arra nem ad alapot az sem, hogy az alperes képviselőjét ellátó ügyvédi iroda előtt korábbi megbízások kapcsán a keresetlevélben is hivatkozott előzmények esetlegesen már ismertek voltak.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - érdemben annak helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes bruttó ügyvédi munkadíjból álló másodfokú költségének megfizetésére, melynek mértékét mérlegeléssel a már hivatkozott IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján állapította meg figyelemmel a másodfokú eljárásban szükséges mértékű felkészülésre, arra, hogy az alperes egy írásbeli beadványt nyújtott be és a másodfokú bíróság egy tárgyaláson döntött.

Budapest, 2011. év január hó 27. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő